

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय

स्वास्थ्य कार्यालय, गुल्मी

गुल्मी

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र सूचनाको हकसम्बन्धी नियमावली,
२०६५ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

त्रैमासिक प्रगति विवरण

(२०८२ कार्तिक देखि पौष)

ईमेल: dphogulmi@gmail.com, वेबसाइट : <https://hogulmi.lumbini.gov.np/>

फेशबुक पेज- facebook.com/hogulmi

विषय सूची

१. पृष्ठभूमि^१

२. स्वास्थ्य कार्यालयको परिचय	१
२.१ पालिका अनुसार जिल्लाका स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण.....	२
२.२ पालिका अनुसार आधारभुत अस्पतालको (१५ शैयासम्म) विवरण	४
३. स्वास्थ्य कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकार	४
४. स्वास्थ्य कार्यालय गुल्मीको दरबन्दी	५
४.१ कर्मचारीहरुको विवरण.....	५
४.२ स्वास्थ्य कार्यालय ,गुल्मीको नागरिक वडापत्र) Citizen Charter).....	९
५. स्वास्थ्य कार्यालयबाट सम्पादित हुने कार्यक्रमहरु	१०
५.१ खोप कार्यक्रम.....	१०
५.२ स्वास्थ्य कार्यालय गुल्मी अन्तर्गतका भ्याक्सिन सप्लाई तथा सबसेन्टरको विवरण:.....	१०
५.३ पोषण कार्यक्रम.....	११
५.४ परिवार स्वास्थ्य कार्यक्रम.....	११
५.५ सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम.....	११
५.६ राष्ट्रिय क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम.....	१२
५.७ कुष्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम.....	१२
५.८ एच.आई.भी./एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण कार्यक्रम:.....	१२
५.९ महामारी, औलो, कालाजार कार्यक्रम.....	१३
५.१० राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा सूचना तथा संचार कार्यक्रम:.....	१३
६. सम्पादन गरेका कामको विवरण	१४

स्वतः प्रकाशन सम्बन्धमा

नेपालको संविधानको धारा २७ मा प्रत्येक नागरिकलाई आफ्नो वा सार्वजनिक सरोकारको विषयको सूचना माग्ने र पाउने हक हुनेछ भन्ने उल्लेख छ । राज्यका काम कारवाही लोकतान्त्रिक पद्धति अनुरूप खुला र पारदर्शी बनाई नागरिक प्रति जवाफदेही र जिम्मेवार बनाउन सार्वजनिक निकायमा रहेको सार्वजनिक महत्वको सूचनामा आम नागरिकको पहुँचलाई सरल र सहज बनाउन, राज्य र नागरिकको हितमा प्रतिकुल असर पर्ने संवेदनशील सूचनाको संरक्षण गर्न र नागरिकको सु-सूचित हुने हकलाई संरक्षण र प्रचलन गराउन सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन, २०६४ र नियमावली २०६५ जारी भएको छ । सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन, २०६४ को दफा ५ र नियमावली, २०६५ मा प्रत्येक सार्वजनिक निकायले आफ्ना गतिविधीहरूको विवरण ३/३ महिनामा र बार्षिक रूपमा प्रकाशन गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

प्रस्तुत कानूनी व्यवस्था बमोजिम स्वास्थ्य कार्यालय गुल्मीले गरेका काम कारवाहीहरूको जानकारी आम नागरिकहरूमा होस् भन्ने अभिप्रायका साथ २०८२ (कार्तिक-पौष) मा सम्पादन गरिएका कामको विवरण यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ ।

स्वास्थ्य कार्यालय

गुल्मी

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ (३)/नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम प्रकाशित

विवरण

१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई प्रत्येक नागरिकको मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरेको छ । देश संघीय शासन प्रणालीमा गइसकेकोले संघीय संरचनाको वस्तुगत धरातलमा आधारित रही गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवालाई सबै नागरिकको सर्वसुलभ पहुँचमा पुर्याउनु राज्यको दायित्व हो । नेपालमा सत्रौँ शताब्दीमा सिंहदरबार वैद्यखानाको स्थापनासँगै आयुर्वेद उपचार पद्धतिको विकास भएको पाइन्छ । वि.सं. १९४७ मा वीर अस्पतालको स्थापना भएसँगै आधुनिक चिकित्सा पद्धतिको संस्थागत विकास सुरु भएको देखिन्छ । समग्रमा स्वास्थ्य क्षेत्रको योजनाबद्ध विकास भने वि.सं. २०१३ को प्रथम आवधिक योजनासँगै सुरुवात भएको पाइन्छ । वि.सं. २०३२ मा १५ वर्षे प्रथम दीर्घकालिन स्वास्थ्य योजना लागू भएको थियो ।

वि.सं. २०४६ को राजनैतिक परिवर्तन पछि नेपाली जनताको परिवर्तनको अपेक्षा अनुरूप आएको राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति २०४८ ले गाउँ-गाउँसम्म प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा विस्तार गर्ने गरी तत्कालीन सबै गाउँ विकास समितिहरूमा उपस्वास्थ्य चौकी, इलाकाहरूमा स्वास्थ्य चौकी र प्रत्येक निर्वाचन क्षेत्रमा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रहरूको स्थापना भएको थियो । साथै राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति २०४८ ले संरचनागत विकास, विस्तार र स्वास्थ्य क्षेत्रमा निजी क्षेत्रमा लगानी र सहभागीतालाई प्रबर्द्धन गरेको थियो । यसैगरी राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति २०७१ ले भने नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ को भावना र मर्मअनुरूप जनसहभागितामुलक निःशुल्क आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई जोड दिदै आएको छ ।

स्वास्थ्य प्रणालीलाई सुदृढ गर्न संघीय संरचनाको ढाँचा अनुसार केन्द्रमा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले, प्रदेशस्तरमा स्वास्थ्य मन्त्रालय तथा स्वास्थ्य निर्देशनालय, जिल्लामा स्वास्थ्य कार्यालय र स्थानीय तहमा स्वास्थ्य शाखाले आ-आफ्नो भूमिका निर्वाह गरिरहेका छन् । वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा लुम्बिनी प्रदेश अन्तर्गत स्वास्थ्य मन्त्रालयको मातहतमा स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा यसको मातहतमा स्वास्थ्य कार्यालय गुल्मीले स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सहजीकरण गरिरहेको छ ।

२. स्वास्थ्य कार्यालयको परिचय

स्वास्थ्य कार्यालय हालसम्म जिल्ला भित्रका स्वास्थ्य सम्बन्धी सम्पूर्ण गतिविधिलाई संचालन गर्ने तथा नियमन गर्ने निकायको रूपमा काम गरिरहेको परिपेक्ष्यमा हाल देश संघीयतामा गैसकेको र स्थानीय तह नै स्थानीय सरकारको रूपमा काम गर्ने गरि संबिधानमा व्यवस्था गरिए अनुसार स्वास्थ्य कार्यालयको भूमिका सहकार्य तथा समन्वयकारी रहन्छ । सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरूले संचालन गरेका क्रियाकलापहरूको अभिलेख राख्ने तथा प्रतिवेदन तयार गरी माथिल्लो निकायमा पठाउने गर्दछ । यस कार्यालयले संचालन गरेका प्रवर्धनात्मक, प्रतिकारात्मक र उपचारात्मक सेवाहरूले समुदायको स्वास्थ्य रक्षा तथा प्रवर्द्धनमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको छ । गुणात्मक स्वास्थ्य सेवाको माध्यमबाट स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्नु प्रत्येक नागरिकको नैसर्गिक अधिकार भएकोले सबै जाति, लिङ्ग, क्षेत्र र वर्गमा समानुपातिक रूपमा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुऱ्याउने काम यस कार्यालयले गर्दछ ।

यस संगठन भित्र महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका, सामूदायिक स्वास्थ्य ईकाई, शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, गाउँ तथा नगरस्तरीय स्वास्थ्यका ईकाई तथा गैह सरकारी संस्थाहरू समेत

पर्दछन्। यस कार्यालयमा कार्यालय प्रमुखको साथै विभिन्न फाँटहरु जस्तै: बाल स्वास्थ्य (खोप, पोषण, समुदायमा आधारीत नवजात तथा बालरोग व्यवस्थापन), परिवार कल्याण (परिवार नियोजन, सुरक्षित मातृत्व), रोग नियन्त्रण (क्षयरोग नियन्त्रण, कुष्ठरोग नियन्त्रण, एच आई भी एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण, औलो तथा कालाजार नियन्त्रण, किट जन्य रोग नियन्त्रण, प्रकोपको व्यवस्थापन), तथ्याङ्क, स्वास्थ्य शिक्षा, जिन्सी, प्रशासन तथा लेखा फाँटहरु छन् । यी फाँटहरुको संयुक्त प्रयासमा जिल्लाका कार्यक्रमहरु संचालन गरिन्छ । यस कार्यालयले निम्न कार्यहरु सम्पादन गर्दछ ।

- स्वास्थ्य मन्त्रालय तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट निर्दिष्ट कार्यक्रमहरुको योजना बनाई स्थानीय तहसँग समन्वय तथा सहजिकरण गरी कार्य सम्पादन गर्ने ।
- स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गरी जिल्ला भित्रका सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरुमा औषधी तथा सामग्रीको आपूर्ती व्यवस्था मिलाउने ।
- मानवीय तथा आर्थिक स्रोतको परिचालन गर्ने ।
- आकस्मिक समस्याहरुको समाधान गर्न सहजिकरण गर्ने ।
- कार्यसम्पादन गर्न अनुकूल वातावरण तयार गर्ने ।
- सम्पादित कामको अभिलेख तथा प्रतिवेदन माथिल्लो निकायमा पठाउने ।
- सम्पादित कामको लेखाजोखा गरी प्रतिवेदन प्रकाशित गर्ने ।
- आर्थिक वेरुजुको अवस्था शून्यमा राख्ने ।

जिल्ला भित्र ३ सरकारी अस्पताल, ३ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, २ निजी अस्पताल, ७६ स्वास्थ्य चौकी, ३७ सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई, ५ शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, १५ आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र छन् । समुदाय स्तरमा ३३२ खोप केन्द्र, २३५ गाउँघर क्लिनिक, ९९७ महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुको माध्यमबाट जनस्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिएको छ । जिल्ला भित्र रहेका पालिकाको सामान्य जानकारीको (भौतिक पूर्वाधार समेत) विवरण तल तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

२.१ पालिका अनुसार जिल्लाका स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण

सि. नं	विवरण	कालिगण्डकी गा पा	सत्यवति गा पा	चन्द्रकोट गा पा	मुसिकोट नपा	इशमा गापा	मालिका गापा	मदाने गापा	धुर्कोट गा पा	रेसुङ्गान पा	गुल्मीदरवार गा पा	छत्रकोट गा पा	रुरुक्षेत्र गा पा	जम्मा
१	सरकारी अस्पताल	०	०	०	०	०	०	०	१	१	१	०	०	३
२	निजी अस्पताल	०	०	०	१	०	०	०	०	१	०	१	०	२
३	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	३
४	स्वास्थ्य चौकी	७	७	८	७	५	८	७	६	४	६	५	६	७६
५	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	०	१	०	२	१	०	०	०	१०	१	०	०	१५
६	सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई	०	५	९	२	३	३	३	२	०	२	८	०	३७
७	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	०	०	०	३	०	०	०	०	२	०	०	०	५
८	सरकारी स्वास्थ्य संस्था नभएको वडा संख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	गाँउघर क्लिनिक	२१	१७	११	३७	१५	२२	१५	२०	२४	१७	१६	२०	२३५
१०	खोप क्लिनिक	२६	३१	२८	३२	२४	३२	२८	२९	२६	२०	२९	२७	३३२

सि. नं	विवरण	कालिगण्डकी गा पा	सत्यवति गा पा	चन्द्रकोट गा पा	मुसिकोट नपा	इशमा गापा	मालिका गापा	मदाने गापा	धुर्कोट गा पा	रेसुङ्गान पा	गुल्मीदरवार गा पा	छत्रकोट गा पा	रुरुक्षेत्र गा पा	जम्मा
११	डाईग्नोस्टिक सेन्टर (माईक्रोस्कोपी)	१	१	१	१	१	०	०	१	१	०	१	१	९
१२	प्रयोगशाला भएका सरकारी स्वास्थ्य संस्था	३	३	५	३	३	२	१	७	१	२	५	५	४०
१३	बर्थिङ सेन्टर	४	६	६	५	६	५	५	७	१	४	६	३	६७
१४	BEONC Site	०	१	०	०	०	०	०	१	०	०	१	१	४
१५	CEONC Site	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१
१६	HTC साईट	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१
१७	PMTCT साईट	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१
१८	CB-PMTCT साईट	७	१२	८	१४	९	८	८	७	१६	७	६	७	१०९
१९	ए आ टी सेन्टर	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१
२०	डट्स सेन्टर	७	९	८	९	९	१०	७	७	१४	७	६	७	१००
२१	CB डट्स सेन्टर	७	९	८	९	९	१०	७	७	१४	७	६	७	१००
२२	GeneXpert सेन्टर	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१
२३	सुरक्षित गर्भपतन सेवा केन्द्र (मेडिकल)	३	२	२	३	३	४	३	२	०	२	४	३	३१
२४	सुरक्षित गर्भपतन सेवा केन्द्र (सर्जिकल)	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१
२५	आइयूसिडी सेवा प्रदायक स्वास्थ्य संस्था	४	३	२	३	०	२	२	२	१	२	०	१	२२
२६	इम्प्लान्ट सेवा प्रदायक स्वास्थ्य संस्था	४	६	५	८	५	८	७	२	६	३	५	६	६५
२७	५ वटै अस्थाई परिवार योजना सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य संस्था	४	३	२	३	०	२	२	२	१	२	०	१	२२
२८	किशोरकिशोरी मैत्री स्वास्थ्य संस्था	०	१	२	३	५	८	०	७	१५	१	५	०	४७
२९	OTC साईट	२	१	२	२	१	१	२	२	२	१	१	१	१८
३०	सर्पदंश उपचार केन्द्र	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३१	भ्याक्सिन Sub-centre संख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

२.२ पालिका अनुसार आधारभुत अस्पतालको (१५ शैयासम्म) विवरण

पालिकाको नाम	स्थापना भई सेवा दिईरहेको	प्रकृत्यामा रहेको	नभएको	जग्गा भएको	स्थान
कालिगण्डकी गाँउपालिका		प्रकृत्यामा रहेको		भएको	पुर्तिघाट
सत्यवति गाँउपालिका		प्रकृत्यामा रहेको		भएको	खैरेनी जोहाङ्ग
चन्द्रकोट गाँउपालिका	✓			भएको	शान्तिपुर
मुसिकोट नगरपालिका		प्रकृत्यामा रहेको		भएको	वामीटक्सार
इशमा गाँउपालिका		प्रकृत्यामा रहेको		भएको	ईशमा
मालिका गाँउपालिका		प्रकृत्यामा रहेको		भएको	अर्खावाङ्ग
मदाने गाँउपालिका		प्रकृत्यामा रहेको		भएको	पुर्कोटदह
धुर्कोट गाँउपालिका	✓			भएको	धुर्कोट काफलपानी
गुल्मीदरवार गाँउपालिका	✓			भएको	गौडाकोट
छत्रकोट गाँउपालिका		प्रकृत्यामा रहेको		भएको	श्रृङ्गा
रुरुक्षेत्र गाँउपालिका		प्रकृत्यामा रहेको		भएको	रिडी

३. स्वास्थ्य कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकार

- ❖ स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूको योजना बनाई स्थानीय तहसँग समन्वय तथा सहजिकरण गरी कार्य सम्पादन गर्ने ।
- ❖ स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गरी जिल्ला भित्रका सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरूमा औषधी तथा सामग्रीको आपूर्ती व्यवस्था मिलाउने ।
- ❖ स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट तोकिए बमोजिम निःशुल्क आधारभुत स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गर्न आवश्यक समन्वय गर्ने ।
- ❖ सबै नागरिकलाई आधारभूत आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।
- ❖ स्वास्थ्य प्रणालीलाई संघीय संरचना अनुरूप संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा पुर्नसंरचना, सुधार एवं विकास तथा विस्तार गर्ने ।
- ❖ स्वास्थ्यमा सर्वव्यापी पहुँचको अवधारणा अनुरूप प्रवर्धनात्मक प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक सेवालालाई एकीकृत रूपमा विकास तथा विस्तार गर्ने ।
- ❖ सरुवा रोग, किटजन्य रोग, पशुपन्छीजन्य रोग, जलवायु परिवर्तन र अन्य रोग तथा महामारी नियन्त्रण लगायत विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको एकीकृत उपायहरू अवलम्बन गर्ने ।
- ❖ नसर्ने रोगहरूको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि व्यक्ति, परिवार, समाज तथा सम्बन्धीत निकायलाई जिम्मेवार बनाउने एवं सक्रिय जीवन पद्धति अवलम्बन गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।
- ❖ पोषणको अवस्थालाई सुधार गर्न, मिसावटयुक्त, पत्रुखाना तथा हानिकारक खानालाई निरुत्साहित गर्दै गुणस्तरीय एवं स्वास्थ्यवर्धक खाद्यपदार्थको उपभोगमा जोड दिने ।
- ❖ स्वास्थ्य सम्बन्धी सूचनाको हक तथा सेवाग्राहीले उपचार सम्बन्धी जानकारी पाउने हकको प्रत्याभुति गर्ने ।
- ❖ सुरक्षित मातृत्व, बाल स्वास्थ्य, किशोर-किशोरी तथा प्रजनन स्वास्थ्य, प्रौढ तथा जेष्ठ नागरिक लगायतका सेवाको विकास तथा विस्तार गर्ने ।
- ❖ स्थानीय तहसँगको समन्वयमा आकस्मिक महामारी नियन्त्रण गर्न सहजीकरण गर्ने ।
- ❖ सम्पादित कामको अभिलेख तथा प्रतिवेदन माथिल्लो निकायमा पठाउने ।
- ❖ सम्पादित कामको लेखाजोखा गरी प्रतिवेदन प्रकाशित गर्ने ।
- ❖ आर्थिक वेरुजुको अवस्था शून्यमा राख्ने ।

४ .स्वास्थ्य कार्यालय गुल्मीको दरबन्दी

पद	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	पदपूर्ति	कार्यरत		रिक्त दरबन्दी संख्या
			स्थायी	करार / (सरकारी)	
वरिष्ठ स्वास्थ्य प्रशासक (१/१० ओं तह)	१	१	१	०	०
जन. स्वा. अधिकृत (७/८ ओं तह)	१			१	१
हे.अ वा सो सरह (कार्यक्रम सुपरभाइजर)	३	२	२	०	१
प.हे. न.	१	१	१	०	०
तथ्याङ्क अधिकृत/सहायक	१	०	०	०	१
ल्या. टे.	१	१	१	०	०
को. चे.अ	१	१	०	०	०
लेखा / प्रशासन	२	१	१	०	१
का.स./ ह.स.चा	३	२	२	१	१
जम्मा	१४	९	९	२	५

४.१ कर्मचारीहरुको विवरण

क्र. सं.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१	पुष्पा थापा	जनस्वास्थ्य प्रशासक	९८५७०६७१०७	
२	तारा बहादुर कार्की	जनस्वास्थ्य निरीक्षक	९८५७०२९१७४	
३	कृष्ण पन्थी	अधिकृत	९८४७१०६६६८	
४	गोपाल बहादुर कार्की	प. नि. सु. नि.	९८५७०३२३५८	
५	श्रीकृष्ण भट्टराइ	भे.क.सु. नि.	९८५७०६७२७४	
६	आकृती कुवँर	प.हे.न.	९७४२३९७५२९	
७	मोहन खरेल	ल्याव टेक्सिसियन	९८४८७२२५८६	
८	श्याम कुमार पाल	को. चे. अ.	९८६५५०२४१०	
९	राधा काप्ले	जनस्वास्थ्य अधिकृत	९८६९०३९१३८	
१०	टोपलाल पाण्डे	का. स.	९८५७०६४२३३	
११	नेत्र पन्थी	का. स.	९८४७१०६७३६	
१२	पिताम्बर पाण्डे	ह. स. चा	९८५७०६१९८६	
१३	नितिशा आले	क. स.	९८४४७७०५९९	

४.२ स्वास्थ्य कार्यालय ,गुल्मीको नागरिक वडापत्र) Citizen Charter)

सि.नं.	व्यवस्थापन पक्ष/कार्यक्रमहरू	जिम्मेवार पद	जिम्मेवारी	उजुरी सुन्ने अधिकारी	कैफियत
१.	सूचना अधिकारी	अधिकृत छैटौं	कृष्ण पन्थी	(पुष्पा थापा) कार्यालय प्रमुख " " " " " " " " " " "	
२.	बाल स्वास्थ्य कार्यक्रम	हे.अ.वा सो सरह	तारा बहादुर कार्की । गोपाल कार्की		
(क)	खोप कार्यक्रम				
(ख)	पोषण कार्यक्रम				
(ग)	समुदायमा आधारित नवजात शिशु तथा बालरोगको एकीकृत व्यवस्थापन कार्यक्रम				
(घ)	कोल्डचेन तथा भ्याक्सिन व्यवस्थापन कार्यक्रम	को.चे.नि.	श्याम पाल		
३.	परिवार स्वास्थ्य कार्यक्रम	प.हे.न.	आकृती कुवर		
(क)	सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम				
(ख)	परिवार नियोजन कार्यक्रम	हे.अ.वा सो सरह	गोपाल बहादुर कार्की		
(ग)	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवक कार्यक्रम				
(घ)	गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रम				
(ङ)	किशोरकिशोरी तथा प्रजनन कार्यक्रम				प.नि.सु.नि.
४.	रोग नियन्त्रण	हे.अ.वा सो सरह	तारा बहादुर कार्की । मोहन खरेल		
(क)	क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम				
(ख)	कुष्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम				
(ग)	एच.आई.भी. एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण कार्यक्रम				
५.	योजना अनुगमन तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन कार्यक्रम	तथ्याङ्क सहायक/ अधिकृत	तारा बहादुर कार्की		
६.	इपिडिमियोलोजी, औलो, कालाजार, महामारी नियन्त्रण तथा प्राकृतिक प्रकोप व्यवस्थापन कार्यक्रम	हे.अ.वा सो सरह	श्रीकृष्ण भट्टराई । मोहन खरेल		
७.	स्वास्थ्य शिक्षा तथा सूचना संचार कार्यक्रम	हे.अ.वा सो सरह	श्रीकृष्ण भट्टराई		
८.	स्वास्थ्य तालिम कार्यक्रम	हे.अ.वा सो सरह	गोपाल बहादुर कार्की		
९.	ल्याव सम्बन्धी कार्य	ल्या.टे.	मोहन खरेल		
१०.	कर्मचारी प्रशासन	अधिकृत छैटौं	कृष्ण पन्थी		
११.	जिन्सी व्यवस्थापन	अधिकृत छैटौं	कृष्ण पन्थी		
१२.	आर्थिक प्रशासन	सहायक/अधिकृत	भुवन घिमिरे		

५. स्वास्थ्य कार्यालयबाट सम्पादित हुने कार्यक्रमहरु

५.१ खोप कार्यक्रम

गुल्मी जिल्लामा २०४४ साल देखि खोप कार्यक्रम अविच्छिन्न रूपमा चलिरहेको छ । जसले भ्याक्सिनबाट बचाउन सकिने सरुवा रोगको तथा शिशु मृत्युदर तथा विरामी दर र अशक्तता दरमा कमी ल्याई सहश्राव्दी विकास लक्ष्य हासिल गर्न समेत योगदान पुर्याएको छ । निरन्तर प्रयास र सफलताको परिणाम स्वरूप गुल्मी जिल्लालाई २०७१ चैत्र ३० गते पूर्ण खोप जिल्ला घोषणा गरि प्रत्येक वर्ष यस दिनलाई जिल्लाभर पूर्ण खोप दिवशको रूपमा मनाउँदै आइरहेको छ । २३ महिना मुनिका सबै शिशुहरुलाई (क्षयरोग, डि.पि.टी., हेप.वी.-हिव., ओ.पि.भी., एफ.आइ.पि.भी., पि.सि.भी., दादुरा-रुबेला पहिलो/दोस्रो र जे.इ खोपको लागि) भ्याक्सिनबाट बचाउन सकिने रोगहरुको कारण बच्चाहरुको मृत्यु, विरामी तथा अङ्गभङ्ग हुने दरलाई न्यूनीकरण गर्ने मुख्य लक्ष्य रहेको छ ।

५.२ स्वास्थ्य कार्यालय गुल्मी अन्तर्गतका भ्याक्सिन सप्लाई तथा सबसेन्टरको विवरण:

सि.नं	सप्लाई सेन्टर वा सब सेन्टर	भ्याक्सिन वितरण गर्ने स्वास्थ्य संस्था रहेको पालिकाको नाम	भ्याक्सिन वितरण गर्ने स्वास्थ्य संस्था	भ्याक्सिन प्राप्त गर्ने पालिकाको नाम	खोप सेसन संचालन हुने मिति	भ्याक्सिन प्राप्त गर्ने स्वास्थ्य संस्था
१	कालिगण्डकी सप्लाई सेन्टर	कालिगण्डकी गा.पा.	पुर्तिघाट स्वा.चौकी	कालिगण्डकी गा.पा.	हरेक महिनाको १० देखि १४ गते सम्म	पुर्तिघाट, जयखानी, फोक्सिङ्ग, भुर्तुङ्ग, खङ्गकोट, हर्मिचौर, अर्बेनी
२	तुराङ्ग सप्लाई सेन्टर	चन्द्रकोट गा.पा.	तुराङ्ग स्वा.चौकी	चन्द्रकोट गा.पा.		तुराङ्ग, रुपाकोट
			शान्तिपुर स्वा.चौकी	चन्द्रकोट गा.पा.		शान्तिपुर, हरेवा, हर्गचौर, विसुखर्क, दिब्रुङ्ग, ग्वाघा
			जोहाङ्ग प्रा.स्वा.के.	सत्यवती गा.पा.		जोहाङ्ग, जुनिया, भासे, लिम्घा, हसरा, अस्लेवा, ठुलोलुम्पेक, चेमी
३	वामीटक्सार सप्लाई सेन्टर	मुसिकोट न.पा.	वामिटक्सार स्वा.चौकी	मुसिकोट न.पा.		वामिटक्सार, अर्लाङ्गकोट, कुर्घा, आँपचौर, पौदिअमराई, नेटाथाम
४	अर्खावाङ्ग सप्लाई सेन्टर	मालिका गा.पा.	अर्खावाङ्ग स्वा.चौकी	मालिका गा.पा.		अर्खावाङ्ग, छापहिले, अर्जे, हवाङ्गी, नेटा, दर्लिङ्ग, मर्भुङ्ग घमिर
५	पुर्कोट सप्लाई सेन्टर	मदाने गा.पा.	पुर्कोट स्वा.चौकी	मदाने गा.पा.		पुर्कोट, मलागिरी, म्यालपोखरी, सिसेनी, बाँझकटेरी, भनभने, अग्लुङ्ग
६	ईस्मा सप्लाई सेन्टर	ईस्मा गा.पा.	ईस्मा स्वा चौकी	ईस्मा गा.पा.		ईस्मा, दर्लामचौर, दोहोली, हस्तिचौर, अम्मरपुर,
७	धुर्कोट सप्लाई सेन्टर	धुर्कोट गा.पा.	धुर्कोट आ. अस्पताल	धुर्कोट गा.पा.		धुर्कोट, वागला, जैसीथोक हाडहाडे, वस्तु
८	गौडाकोट सप्लाई सेन्टर	गुल्मीदरवार गा.पा.	गौडाकोट आ.अस्पताल	गुल्मीदरवार गा.पा.	गुल्मीदरवार, गौडाकोट, अमरअर्वाथोक जुभुङ्ग, बलिथुम, विरवास, ठुलान	
९	श्रृङ्गा सप्लाई	छत्रकोट गा.पा.	श्रृङ्गा	छत्रकोट	दिगाम, पल्लिकोट, हुगा, खज्याङ्ग,	

सि.नं	सप्लाई सेन्टर वा सव सेन्टर	भ्याक्सिन वितरण गर्ने स्वास्थ्य संस्था रहेको पालिकाको नाम	भ्याक्सिन वितरण गर्ने स्वास्थ्य संस्था	भ्याक्सिन प्राप्त गर्ने पालिकाको नाम	खोप सेसन संचालन हुने मिति	भ्याक्सिन प्राप्त गर्ने स्वास्थ्य संस्था
	सेन्टर		प्रा.स्वा.के	गा.पा.		हर्दिनेटा, दौघा
१०	रुरु सप्लाई सेन्टर	रुरुक्षेत्र गा.पा.	रुरु प्रा.स्वा.के.	रुरुक्षेत्र गा.पा.		रुरु, ग्वादी, थानपति, बलेटकसार, बम्घा, रिमुवा,
११	रेसुङ्गा सप्लाई सेन्टर	रेसुङ्गा न.पा	रेसुङ्गा न.पा	रेसुङ्गा न.पा		सिमिचौर, दुविचौर, अर्खले, पराल्मी, तम्घास
१२	तम्घास जिल्ला स्टोर	रेसुङ्गा न.पा	स्वास्थ्य कार्यालय गुल्मी	मुसिकोट न.पा.		वडागाँउ, मुसिकोट, दजाकोट
				धुर्कोट गा पा		पिपलधारा, नयाँगाउँ,
				इशमा गा पा		छल्दीटारी

५.३ पोषण कार्यक्रम

मानवको विकास र वृद्धिको लागि पोषण अत्यावश्यक तत्व हो । खासगरी हामी कहाँ कुपोषण प्रोटीन र तागत कम भएका खाना खाएर भएको छ भने अर्को तर्फ अति सूक्ष्म तत्वको कमी भएर कुपोषण भएको हो । जस्तै: आयोडिनको कमी, फलाम र भिटामिन ए को कमी, आमाको दूध खान नपाएर शिशुमा हुने कुपोषण आदि मुख्य छन् । पोषण कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य कुपोषणमा पर्न सक्ने समूहलाई ध्यानमा राखी कुपोषण हुनबाट जोगाउनुहो । कुपोषित हुन सक्ने समूहमा विशेषतः गर्भवती महिला, शिशु र बच्चाहरु, किशोरकिशोरीहरु, दूध खुवाउने आमाहरु र वृद्धवृद्धाहरु पर्दछन् । २ वर्ष मुनिको बच्चाको वृद्धि अनुगमन गर्ने, भिटामिन ए, लौह तत्व र आयोडिनको कमीबाट हुन सक्ने समस्यालाई हुन नदिने र १-५ वर्ष मुनीका बच्चालाई जुकाको औषधी खुवाउने तथा गर्भवती र दूध खुवाउने आमाहरुलाई सुपोषित गराउने क्रियाकलाप यस कार्यक्रममा पर्दछन् ।

५.४ परिवार स्वास्थ्य कार्यक्रम

परिवार नियोजन:

सम्बृद्ध र व्यवस्थित परिवार नै परिवार नियोजनको चाहना हो । स्थायी र अस्थायी गरी २ प्रकारका परिवार नियोजनका सेवाहरु प्रवाह गरिएको छ । परिवार नियोजनका सेवाहरु अस्पताल, प्रा.स्वा.के., स्वास्थ्य चौकी, गाउँघर क्लिनिक र म.स्वा.स्व.से.बाट निःशुल्क उपलब्ध गराइन्छ । यसै गरी निजी स्वास्थ्य संस्था तथा गैहसरकारी संस्थाहरुबाट समेत यो सेवा उपलब्ध छ । परिवार नियोजनका साधनहरुको उपयोगद्वारा जन्मदरमा कमी ल्याई आमा तथा बच्चाको स्वास्थ्यमा सकारात्मक प्रभाव पार्दै सामाजिक-आर्थिक-वातावरणीय सन्तुलन सहित जीवनस्तरमा गुणात्मक परिवर्तन ल्याउने मुख्य लक्ष्य रहेको छ ।

५.५ सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम

सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रमले आमा र शिशुको स्वास्थ्य अवस्थामा सुधार ल्याउछ जुन नेपाल सरकारको प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम मध्ये सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम पनि एक हो । यस कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र गुणस्तरिय प्रजनन् स्वास्थ्य उपलब्धताको सुनिश्चित गर्दै मातृ मृत्यु र नवजात शिशु मृत्युलाई क्रमशः घटाउदै लैजाने लक्ष्य राखेको छ । सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रमलाई सफलतापूर्वक कार्यान्वयन

गर्नको लागि नेपाल सरकारले बहुपक्षिय दृष्टीकोण (Multi Sectoral Approach) अपनाएको पाईन्छ, जसले गर्दा संपूर्ण क्षेत्रमा प्रजनन स्वास्थ्य सेवालाई सुदृढीकरण गर्न मद्दत पुगेको छ । राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति अनुसार प्रजनन स्वास्थ्यमा सुधार गर्न बहुपक्षिय साझेदारी संघिय, प्रादेशिक, जिल्लास्तर र त्यो भन्दा तल्लो स्तरका स्वास्थ्य निकायहरु साथै स्वास्थ्य देखि बाहेकका निकायहरुले अपनाइएका छ । यस सेवाले बच्चा र आमाहरुको विरामी, अङ्गभङ्ग तथा मृत्यु हुनबाट जोगाउँछ । गाउँघर क्लिनिक, सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ, सहरी स्वास्थ्य केन्द्र, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, प्रा.स्वा.के. तथा अस्पतालबाट सुरक्षित मातृत्व सेवा पुऱ्याइएको छ ।

५.६ राष्ट्रिय क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम

क्षयरोग नियन्त्रण नेपाल सरकारको पहिलो प्राथमिकतामा परेको कार्यक्रम हो । क्षयरोग जनस्वास्थ्यको समस्या रुपमा रहि आएको छ । यस कार्यक्रमले जिल्लाको क्षयरोग नियन्त्रणमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको छ । यस कार्यक्रममा क्षयरोगको रोकथाम गर्नुका साथै डट्स विधिबाट क्षयरोगका विरामीहरुको उपचार गरिन्छ । गुल्मी जिल्लामा ७ वटा खकार परीक्षण केन्द्रहरु तथा ९८ वटा क्षयरोग उपचार केन्द्रहरुबाट सेवा दिदै आइरहेको छ । क्षयरोगको प्रकोप, मृत्युदरलाई घटाउने तथा रोग सनें प्रक्रियालाई रोकी जनस्वास्थ्य समस्याको रुपमा रहन नदिने , गुणस्तरीय रोग निदानको लागि प्रयोगशाला सेवा र उपचार केन्द्र सर्वसुलभ बनाउने तथा रोग निदान र उपचारको क्रममा प्रयोग गरिने साधन तथा पद्धतिको विकास गर्ने र क्षयरोगको रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचारको सबै जनतामा पहुँच पुऱ्याउने मुख्य उद्देश्य रहेको छ ।

५.७ कुष्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम

कुष्ठ रोग मानिसको छाला र स्नायूमा लाग्ने कम सनें खालको एक सरूवा रोग हो । यो रोग ढिलो गरी लाग्ने र विस्तारै निको हुने रोग भएता पनि यो रोगले मानिसको तुरून्त मृत्यु हुँदैन । यो रोगको कारणले धेरै मानिसहरु समाजबाट बहिस्कृत भै विस्थापित हुन पुगेका छन् । यो रोग सरूवा रोग भएको कारणले भन्दा पनि सामाजिक कारणले अझै पनि जन स्वास्थ्य समस्याको रुपमा रहेको छ नेपालमा २०६६ माघ ५ गतेका (तदनुसार सन २०१० जनवरी १९) दिन कुष्ठरोग निवारण भएको घोषणा गरिएको थियो भने आ.व. २०५७/५८ देखि नै गुल्मी जिल्लामा कुष्ठरोग निवारणको स्थिति भएता पनि २०६६/६७, विश्व कुष्ठरोग दिवसको अवसरमा गुल्मी जिल्लालाई कुष्ठरोग निवारण जिल्लाको रुपमा घोषणा गरियो । कुष्ठरोग मुक्त समाजको सृजना गर्ने मुख्य लक्ष्यका साथ सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट बहु-औषधी सेवा आवश्यकता अनुरूप निःशुल्क रुपमा उपलब्ध हुन्छ । शुरु अवस्थामा नै रोग पत्ता लगाई उपयुक्त उपचार माध्यमबाट असमर्थता हुनबाट जोगाउन सकिन्छ ।

५.८ एच.आई.भी./एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण कार्यक्रम:

जनस्वास्थ्यको चुनौतीको रुपमा रहेको एच.आई.भी./एड्स महामारीलाई २०३० सम्ममा अन्त्य गर्ने परिकल्पना साकार गर्न राष्ट्रिय एच.आई.भी.रणनीतिक योजना २०२१ - २०२६ तयार गरिएको छ । जस अन्तर्गत २०२६ को अन्त्य सम्ममा ९५ - ९५ - ९५ को उपचारको लक्ष्यलाई द्रुतगतिमा हासिल गर्नु रहेको छ । अनुमानित एच.आई.भी. संक्रमित मध्ये ९५ प्रतिशतलाई आफ्नो एच.आई.भी.को अवस्था थाहा भएको हुनेछ । एच.आई.भी.को अवस्था थाहा भएका मध्ये ९५ प्रतिशत उपचारमा हुनेछन भने उपचारमा रहेका मध्ये ९५ प्रतिशतको शरिरमा भाईरल भार नगन्य मात्रामा हुनेछ भन्ने हो । त्यसैगरी आमाबाट बच्चामा हुने संक्रमणको निवारण गर्ने र नयाँ एच.आई.भी.को संक्रमणलाई ९० प्रतिशतले कमी ल्याउने लक्ष्य रहेको छ । यी रणनीति अन्तर्गत मुख्य समुहको पहिचान तथा उनीहरुसम्म पुग्नको लागि एच.आई.भी.संक्रमितहरुका लागि उपचार हेरचाह सहयोग र रोकथामका क्रियाकलापहरु विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरुबाट सञ्चालन भईरहेका छन् ।

नेपाल HIV Concentrated Epidemic रूपमा रहेको छ । ८० प्रतिशत भन्दा बढि HIV को संक्रमण पुरुष र महिला बीच हुने असुरक्षित यौन सम्पर्कको माध्यमबाट हुने गरेको पाईएको छ । सुई द्वारा लागु पदार्थ लिनेहरु, यौनकर्मी महिलाहरु, पुरुष सम लिंगीहरुलाई HIV संक्रमणको उच्च जोखिम रहेको समुह मानिन्छ । आप्रवासी कामदारहरु र यौन कर्मी महिला ग्राहकहरुले नेपालमा बढि जोखिम रहेका समुहबाट अन्य मानिसहरुमा संक्रमण फैलाउन काम गरिरहेका छन् । नेपालमा वयस्कहरुमा HIV Prevalence ०.१४ प्रतिशत (सन२०१८) रहेको छ । राष्ट्रिय एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण केन्द्रको अगुवाईमा हाल हाम्रो देशमा HIV/AIDS संग सम्बन्धित सेवाजस्तै HIV परामर्श तथा परिक्षण, PMTCT, उच्च जोखिममा रहेका लक्षित समुदायमा HIV को रोकथाम कार्यक्रम, उपचार, हेरचाह तथा सहयोग र यौनरोगको रोकथाम तथा नियन्त्रण कार्यक्रम स्वास्थ्य संस्थाहरु मार्फत प्रदान हुदै आएको छ ।

आ.व. २०६२/६३ देखि यस जिल्लामा एच.आई.भी./एड्स कार्यक्रम संचालन हुदै आएको छ । गुल्मी जिल्लामा एक वटा ए.आर.टि. केन्द्र रहेको छन भने १०९ सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरुमा समुदायमा आधारित पिएमटिसिटी साईट रहेका छन ।

५.९ महामारी, औलो, कालाजार कार्यक्रम

जिल्ला भित्र फैलिन सक्ने प्रकोप तथा महामारी नियन्त्रणको लागि कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने । सो कार्य प्रभावकारी बनाउनको लागि आर आर टि परिचालन गर्ने । औलोको उच्च जोखिम जिल्ला नभएको हुनाले औलोबाट प्रभावित जनसंख्या न्यून छ । भेटिएका औलोका विरामीहरु आयातित हुन् । जिल्ला भित्र औलो रोगको संक्रमण भेटिएको छैन । औलो मुक्त जिल्ला कायम राख्दै कथंकदाचित औलोका शंकास्पद विरामी देखिएमा रक्त नमूना संकलन गरी विरामी छिटो पत्ता लगाई उपचार गर्ने साथै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा बाह्रै महिना औषधी उपलब्ध गराउने ।

५.१० राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा सूचना तथा संचार कार्यक्रम:

यो कार्यक्रम सम्पूर्ण कार्यक्रमको सहयोगी कार्यक्रम हो । समुदायको स्वास्थ्य व्यवहार परिवर्तनको लागि यसको महत्वपूर्ण भूमिका हुन्छ । स्वास्थ्य शिक्षा सूचना तथा संचारको माध्यमबाट समुदायको स्वास्थ्यवर्धक व्यवहार परिवर्तन गर्ने । स्वास्थ्य सम्बन्धी ज्ञानको स्तर बढाउने । संचार माध्यमबाट स्वास्थ्यका गतिविधिहरुलाई प्रचार प्रसार गर्ने । स्वस्थ्य व्यवहार परिवर्तनका लागि कार्य गर्ने । सर्ने र नसर्ने रोगहरुको बारेमा सुसूचित गर्ने । जीवनशैली परिवर्तन गरी समुदायलाई स्वस्थ्य र सवल बनाउने ।

६. सम्पादन गरेका कामको विवरण

क्र. सं.	कार्यक्रम	कार्यक्रमको उद्देश्य	मिति र स्थान	सहभागिता
१	सरसफाई प्रबर्द्धनमा सम्बन्धी २ दिने पुनर्ताजगी तालिम	खोप सेवा संचालन तथा सरसफाई प्रबर्द्धनमा संलग्न स्वास्थ्यकर्मीको ज्ञान, सीप र दक्षता अभिवृद्धि गरी राष्ट्रिय खोप कार्यक्रममा नयाँ अपडेट भएको कुरा जानकारी गराउन	२०८२/०८/२९ र ०१ गते तमघास ।	१२ वटै स्थानीय तहबाट ४३ जना स्वास्थ्यकर्मीहरूसहित ५२ जना सहभागी
२	खोपबाट बचाउन सकिने रोगहरुको खोजपडताल सम्बन्धी समिक्षा तथा खोपको सुक्ष्म योजना अद्यावधिक गोष्ठी	खोपको सुक्ष्म योजना बनाउन सक्षम हुने, पूर्ण खोप दिगोपना कार्यक्रम सफल बनाउन सक्षम हुने सरसफाई कक्षा संचालन गर्न सक्षम बनाउने VPD Surveillance सम्बन्धी जानकारी पाउने	२०८२/०९/०८ देखि ११ सम्म तमघास	६ वटा पालिकाका ७७ जना स्वास्थ्यकर्मीहरु सहभागी भई लाभान्वित
३	राष्ट्रिय खोप कार्यक्रममा प्रदेश तथा जिल्लाबाट खोप तथा खोपजन्य सामग्री र सरसफाई प्रबर्द्धनसँग सम्बन्धित सामग्रीको वितरण तथा ढुवानी कार्यक्रम	नियमित रूपमा खोप तथा खोपजन्य सामग्री स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थासम्म पुर्याउन तथा फिर्ता ल्याउने खोपको ढुवानी, भण्डारण वितरण तथा फिर्ता प्रक्रिया गुणस्तरीय बनाउने	प्रत्येक महिना १० — १४ गतेसम्म नियमित खोप संचालन	खोप सेवामा संलग्न स्वास्थ्यकर्मीहरु
४	राष्ट्रिय खोप कार्यक्रमको लागि खोप कोल्डचेन व्यवस्थापन सम्बन्धी इन्धन तथा विद्युत महशुल भुक्तानी तथा आवश्यक कोल्डचेन सामग्री खरिद खर्च कार्यक्रम	खोपको उपयुक्त कोल्डचेन व्यवस्थापन गरी गुणस्तरीय खोप सेवा उपलब्ध गराउनु विद्युत नभएको समयमा जेनेरेटर संचालन गर्ने कोल्डचेन सामग्री, जिपलक र फल प्याड आदि खरिद गर्ने	आ.व. २०८२/०८३ को लागि	स्वा.का. गुल्मी, कोल्डचेन शाखा ।
५	स्तनपान सम्बन्धी TOT Training मा सहभागी	स्तनपान सम्बन्धी सम्पूर्ण कुराहरुको बारेमा skill /knowledge बढाउन	२०८२/०७/२५ देखि ३० सम्म बुटवल	प.हे.न. सहभागिता
६	MPDSR TOT Training मा सहभागी	समुदायमा भएका मातृ मृत्युको पहिचान गर्ने, गणना गर्ने, मृत्युको कारण पहिचान गर्ने	२०८२/०८/०१ देखि ५ सम्म काठमाडौं	प.हे.न. सहभागिता
७	FCHV Refresher Training सञ्चालन	सञ्चालन र सहजिकरण (स्वास्थ्य सम्बन्धी विषयमा आधारभूत ज्ञान र	२०८२/०८/१२ देखि १८ सम्म	सहभागी — ४०

		सीप अभिवृद्धि गर्ने	गुल्मीदरवार/चन्द्रकोट छत्रकोट	
८	FCHV Refresher Training सञ्चालन तथा सहजिकरण	संचालन र सहजिकरण (स्वास्थ्य सम्बन्धी विषयमा आधारभूत ज्ञान र सीप अभिवृद्धि गर्ने	२०८२/०८/२९ देखि ०९/०५ सम्म चन्द्रकोट गुल्मीदरवार, मुसिको	सहभागी १२० जना
९	MPDSR कार्यक्रम	संचालन र सहजिकरण समुदायमा भएका मातृ मृत्युको पहिचान, गणना, कारण र समिक्षा गर्ने , नर्सिङ कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	२०८२/०८/२५ र २६ तमघास	सहभागी ३० जना
१०	पोषण विशेष कार्यक्रम तथा विद्यालय स्वास्थ्य पोषण कार्यक्रमको पोषण सम्बन्धी तथ्याङ्क विश्लेषण तथा अन्तरक्रिया	गत आ.व. २०८१/०८२ को प्रगतिको प्रस्तुतिकरणको आधारमा SWOT विश्लेषण गर्ने	२०८२/०९/०२ देखि २०८२/०९/०४ तमघास, गुल्मी	जिल्लास्थित जि.स.स. प्रमुख, प्र.जि.अ. , प्र.को.नि., स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्था प्रमुख, पोषण फोकल व्यक्ति, गुल्मी अस्पताल स्वास्थ्यकर्मी लगायत ४२ जना
११	स्तनपान परामर्शदाताको लागि तालिम संचालन	स्तनपान सम्बन्धी परामर्श सेवा संचालनका लागि स्वास्थ्यकर्मीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	२०८२/०९/२३ देखि २०८२/०९/२५ तमघास गुल्मी	अस्पताल, प्रा.स्वा.के, वर्थिङ सेन्टरमा कार्यरत नर्सिङ कर्मचारीहरू
१२	CBIMNCI तथा नवजात शिशु कार्यक्रमको समिक्षा	कार्यक्रमसँग सम्बन्धित प्रगति समस्या, चुनौतिहरूबारे छलफल गरी समाधानका उपायहरू निकाल्न गर्न	२०८२/०९/२९ र २२ गते तमघास गुल्मी	स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा, गुल्मी अस्पताल, आधारभूत अस्पताल, प्रा.स्वा.के. र स्वास्थ्यचौकीबाट स्वास्थ्यकर्मीहरू
१३	पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी स्थानीय तहहरूलाई अभिमुखिकरण	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा पोषण विशेष सेवाहरूलाई थप चुस्त दुरुस्त बनाउँदै पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्थाको रूपमा विकास गर्ने	२०८२/०९/२९ र २०८२/०९/३० तमघास गुल्मी	स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्था प्रमुख र पोषण फोकल व्यक्ति

प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय
स्वास्थ्य कार्यालय गुल्मी
फोन नं. ०७९-५२०२३३,

ईमेल: dphogulmi@gmail.com, वेबसाइट : <https://hogulmi.lumbini.gov.np/>

फेशबुक पेज- facebook.com/hogulmi